

Handläggare
Andrea Grönberg
Telefon: 08-50825152**Till**
Socialnämnden
2023-12-12

Genomlysning av Stockholms stads användning av sociala lägenheter inklusive utredning om boenden för komplexa målgrupper

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner rapporten Genomlysning av Stockholms stads användning av sociala lägenheter inklusive utredning om boenden för komplexa målgrupper.

Sammanfattning

I Stockholms stads budget för 2023 fick socialnämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av samtliga sociala lägenheter som finns i staden i syfte att säkerställa att de används på ett effektivt sätt. Socialnämnden fick även uppdraget att tillsammans med kommunstyrelsen och SHIS Bostäder utreda frågan om boenden för komplexa målgrupper.

Stockholms stad har sociala bostäder för samtliga målgrupper inom socialtjänstens verksamhetsområden och för majoriteten av insatserna är tillgången god. Utifrån den statistik som redovisas i rapporten framgår att tio procent av de som har insatsen försökslägenhet årligen tar över kontraktet och vid tillfället inte längre har behov bistånd till boende från stadens socialtjänst. 26 procent av de som flyttat från SHIS under 2022 har flyttat till ett hållbart boende på den reguljära bostadsmarknaden.

Personer som tillhör gruppen komplexa målgrupper behöver ofta mer stöd än vad boendeformen Boende med stöd inom SHIS kan erbjuda. I enighet med SHIS stadgar finns ingen möjlighet för SHIS att starta eller driva stödboende eller bostad med särskild service inom lag om valfrihetssystem (LOV).

Boendeinsatser som ingår i begreppet sociala bostäder upplevs av stadsdelsförvaltningarna emellanåt tillhandahålla för lite stöd eller att stödet som ges inte är anpassat för målgruppen. Dock torde det vara möjligt att antingen forma insatserna utifrån målgruppens behov eller komplettera med mer stöd i det fall individens behov är större än det som insatsen kan tillgodose om boendeinsatsen i övrigt bedöms vara rätt för personen.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner rapporten Genomlysning av Stockholms stads användning av sociala lägenheter inklusive utredning om boenden för komplexa målgrupper.

Bakgrund

I Stockholms stads budget för 2023 fick socialnämnden i uppdrag att genomföra en genomlysning av samtliga sociala lägenheter som finns i staden i syfte att säkerställa att de används på ett effektivt sätt. Socialnämnden fick även uppdraget att tillsammans med kommunstyrelsen och SHIS Bostäder utreda frågan om boenden för komplexa målgrupper.

Ärendet

I rapporten omfattar sociala lägenheter genomgångsbostäder hos SHIS Bostäder, försöks- och träningslägenheter inklusive försökslägenheter som används för insatsen Bostad Först samt jourlägenheter.

När personer avslutas hos socialtjänsten, exempelvis efter att ha flyttat till ett eget stadigvarande boende har socialtjänsten inte möjlighet eller rätt att följa upp hur exempelvis boendesituationen ser ut i ett längre perspektiv. I rapporten lämnas information om vilken boendesituation som uppstått efter utflytt från en social lägenhet när det har varit möjligt.

Komplexa målgrupper har i uppdraget tolkats som personer med omfattande psykiska funktionsnedsättningar som påverkar flera livsområden samtidigt, exempelvis till följd av flera samtidiga psykiatriska diagnoser och/eller samtidigt skadligt bruk. Vanligt förekommande är att personerna även har försämrad fysisk hälsa samt behöver stödinsatser inom flera livsområden samtidigt.

Rapporten visar i korthet följande:

- Stockholms stad har sociala bostäder för samtliga målgrupper inom socialtjänstens verksamhetsområden och för majoriteten av insatserna är tillgången god.
- Tio procent av de som har insatsen försökslägenhet tar årligen över kontraktet och har vid tillfället inte längre har behov bistånd till boende från stadens socialtjänst.
- 26 procent av de som flyttat från SHIS under 2022 flyttade till ett hållbart boende på den reguljära bostadsmarknaden, där majoriteten då har flyttat från Boende för ungdom följt av Boende för vuxen och Avtalat boende för familj och ungdom.
- SHIS arbete med att inhämta information om var personer flyttar vidare till för boendesituation är viktig information för att kunna utvärdera boendeinsatserna och utveckla

verksamheten. Det är positivt att SHIS har utvecklat sitt arbetssätt i den riktningen och kan i det bidra till en ökad kunskapsbaserad socialtjänst.

- Boende inom SHIS ska ses som ett boende mot egen lägenhet, inte mot ett boende med mer stöd. I enighet med SHIS stadgar finns ingen möjlighet för SHIS att starta eller driva stödboende eller bostad med särskild service inom lag om valfrihetssystem (LOV).
- Boendeinsatser som ingår i begreppet sociala bostäder upplevs av stadsdelsförvaltningarna emellanåt tillhandahålla för lite stöd eller att stödet som ges inte är anpassat för målgruppen.
- Sett till försöks- och träningslägenheter, och att det är stadsdelsförvaltningarna själva som både beställer och utför insatserna, torde det vara möjligt att antingen forma insatserna utifrån målgruppens behov eller komplettera med mer stöd i det fall individens behov är större än det som insatsen kan tillgodose.
- För insatser inom SHIS Bostäder kan samma resonemang appliceras då stadsdelsförvaltningarna skulle kunna komplettera med exempelvis boendestöd eller bostadsvägledning om boendeinsatsen i övrigt bedöms vara rätt för personen.
- Utvecklingen av sociala system är betydelsefull för att kunna möjliggöra för ökade analyser och uppföljning av socialtjänstens insatser i linje med att verka för en kunskapsbaserad socialtjänst.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp 6 december 2023. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 7 december 2023.

Jämställdhetsanalys

Stockholms stads sociala lägenheter riktar sig till unga vuxna och vuxna kvinnor, män och hbtqi-personer med eller utan barn. Stockholms stad ska vara en jämställd stad där ingen begränsas på grund av sitt kön, där alla ska ha makten över sina egna liv och där mänskliga rättigheter respekteras. Stadens sociala lägenheter stämmer väl in i stadens målsättning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Att följa upp och utvärdera socialtjänstens insatser och hur de påverkar individer och grupper är en utmaning och det är svårt att

beskriva vilken effekt en social lägenhet har haft i ett längre perspektiv. Det som framkommer i rapporten avseende insatsernas användning och resultat gör att förvaltningen ser en möjlighet att öka andelen som går vidare till en hållbar boendesituation efter insats i en social lägenhet.

- Förvaltningen kommer att presentera rapporten på de stadsövergripande chefsnätverken inom verksamhetsområdena missbruk/beroende, socialpsykiatri, våld i nära relationer och ekonomiskt bistånd
- Förvaltningen kommer att inventera stadsdelsförvaltningarnas behov av stöd från socialförvaltningen för att utveckla sitt arbete med kompletterande stöd i sociala lägenheter i syfte att öka resultaten från insatserna för individer och grupper.

I arbetet med en nollvision mot hemlöshet är det viktigt att de insatser som ges är individuellt anpassade och möter upp behovet av stöd hos individer och grupper för att stötta dem att vidare till stadigvarande boendelösningar. Stockholms stad har en god tillgång till sociala lägenheterna vilka behöver användas så effektivt som möjligt för att stärka arbetet mot att nå nollvisionen. Utvecklingen av sociala system är en viktig del i sammanhanget för att stadens socialtjänst ska kunna följa upp insatsernas resultat och göra ökade analyser och utvärderingar av insatser kopplat till individer och grupper.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner denna rapport som svar på budgetuppdragen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Rapport Genomlysning av Stockholms stads användning av sociala lägenheter inklusive utredning om boenden för komplexa målgrupper

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2023-11-30
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2023-11-30